

Pasaules
Dabas
Fonds

WWF

sadarbībā ar

Jānis Rozītis, Pasaules Dabas Fonds
2025.gada 31.janvāris

An underwater photograph showing a large, healthy coral reef structure on the left, teeming with various colorful fish. On the right, a scuba diver in full gear is swimming towards the reef. The water is clear and blue. In the bottom right corner, there is a black rectangular box containing white text.

Bioloģiskās daudzveidības izaicinājumi globālā mērogā

WWF darbojas vairāk kā 100 valstīs, piecos kontinentos

Cilvēks un daba

Evolūcija Ekoloģija

Dzīvības nodrošināšana:

- Atmosfēra
- Klimats
- Ozona slānis
- Bioģeoķīmiskās
- Bioloģiskās sistēmas

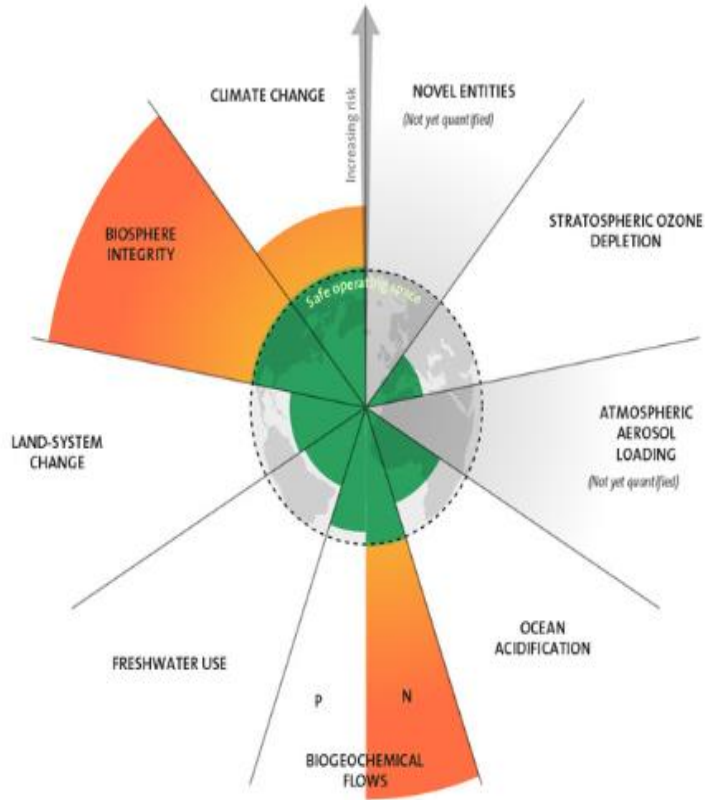
Tradīcijas Ieradumi

- Dzīvesveids
- Tirgus mehānismi
- Spēles noteikumi

Meži, purvi, pļavas, ūdeņi | Ekosistēmas | Procesi | Struktūras

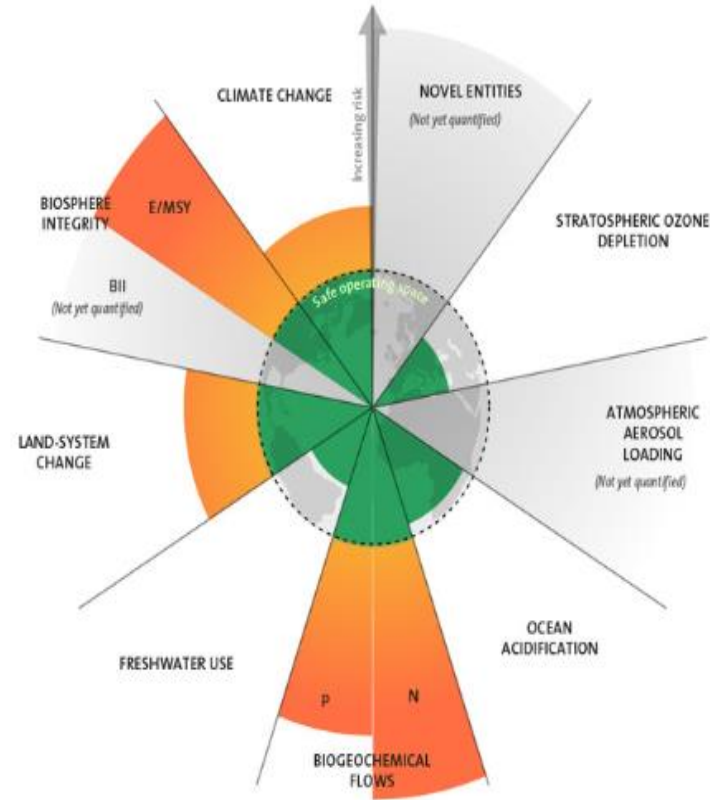
Sugas

2009

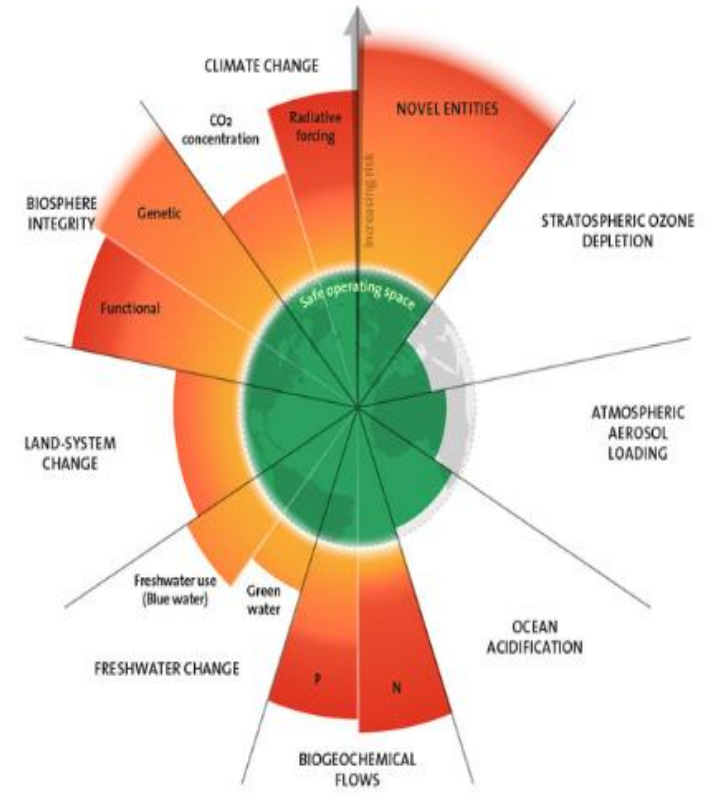
7 boundaries assessed,
3 crossed

2015

7 boundaries assessed,
4 crossed

2023

9 boundaries assessed,
6 crossed

The evolution of the planetary boundaries framework. Licenced under CC BY-NC-ND 3.0 (Credit: Azote for Stockholm Resilience Centre, Stockholm University. Based on Richardson et al. 2023, Steffen et al. 2015, and Rockström et al. 2009)

Ilgtspējas būtība

Biosfēras
kapacitāte

Kā saskaņot
līdzekļus ar
vajadzībām?

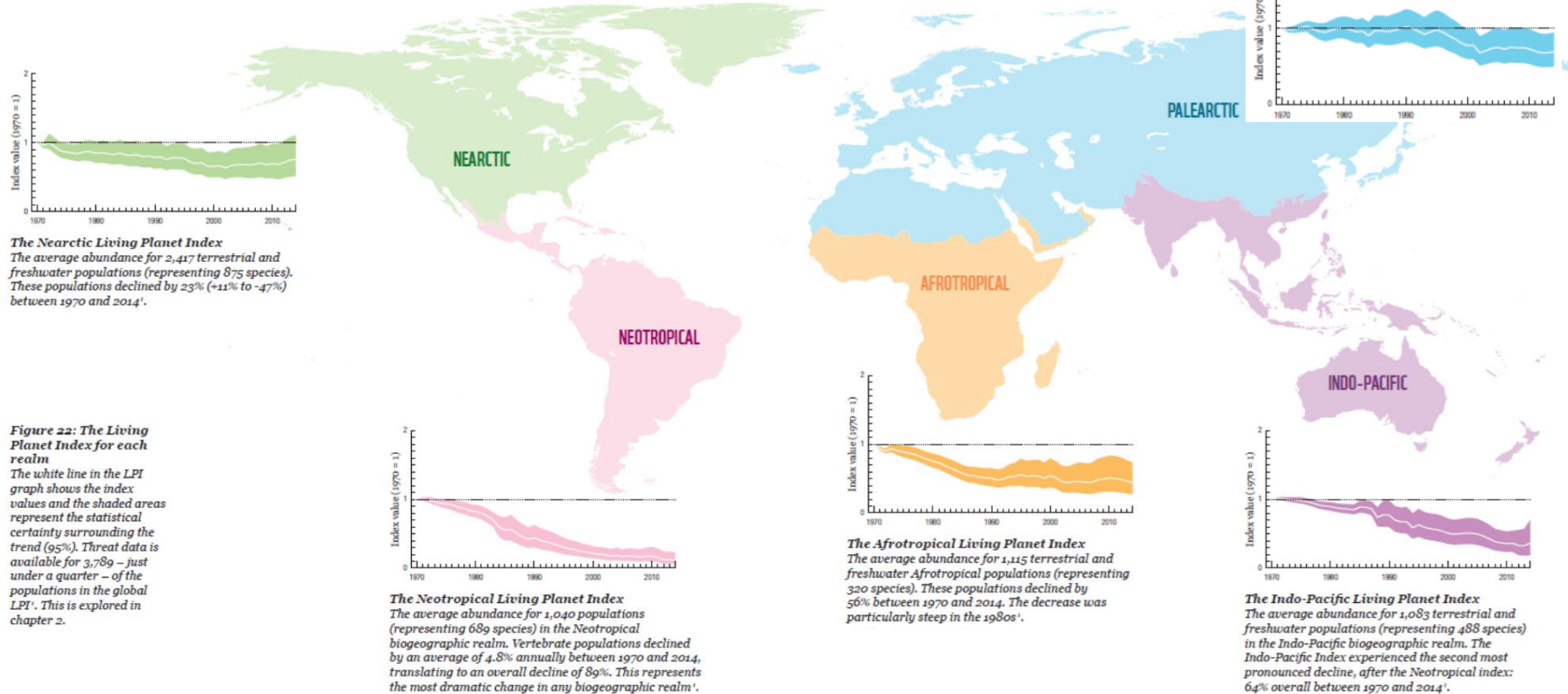

Apmierināta
dzīve visiem

- Attīstība, kas apmierina pašreizējo paaudžu vajadzības, vienlaikus neapdraudot nākamo paaudžu vajadzības.
- Konflikta risinājums starp diviem pretējiem mērķiem – cilvēku pārtikušu dzīvi un dabas veselumu.

Dzīvās dabas krīze

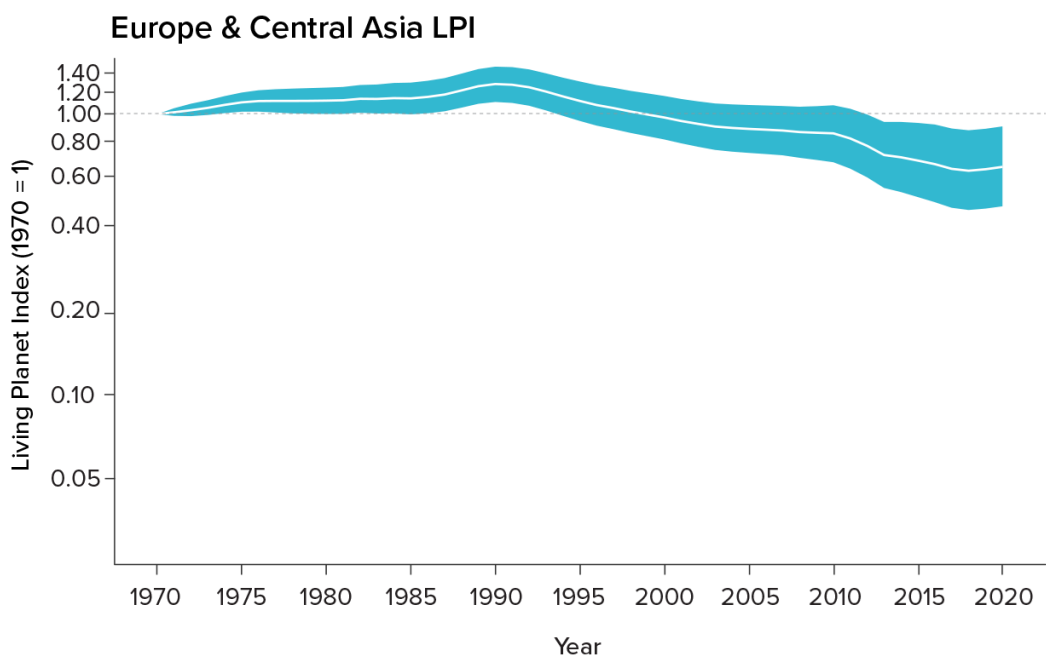

73%
(2024
)

- **Entomologu pētījums 2019/02:** 40% kukaiņu sugu draud izžušana nākamajās 10gadēs - 73 pētījumi.
- **IPBES ziņojums 2019/05:** ap 1 milj. dzīvnieku un augu sugu draud izmiršana, daudzām sugām tuvākajās 10gadēs. Šāda izmiršana cilvēces vēsturē nav pieredzēta (15 000 pētījumu, datu apkopojums).
- **German Centre for Integrative Biodiversity Research, Leipzig University, Martin Luther University Halle-Wittenberg pētījums 2020/04 :** sauszemes kukaiņu skaits samazinās par 0,92% gadā, saldūdens kukaiņu skaits par 1,08% pieaug (166 pētījumu un datu apkopojums no 1676 vietām pasaulē).

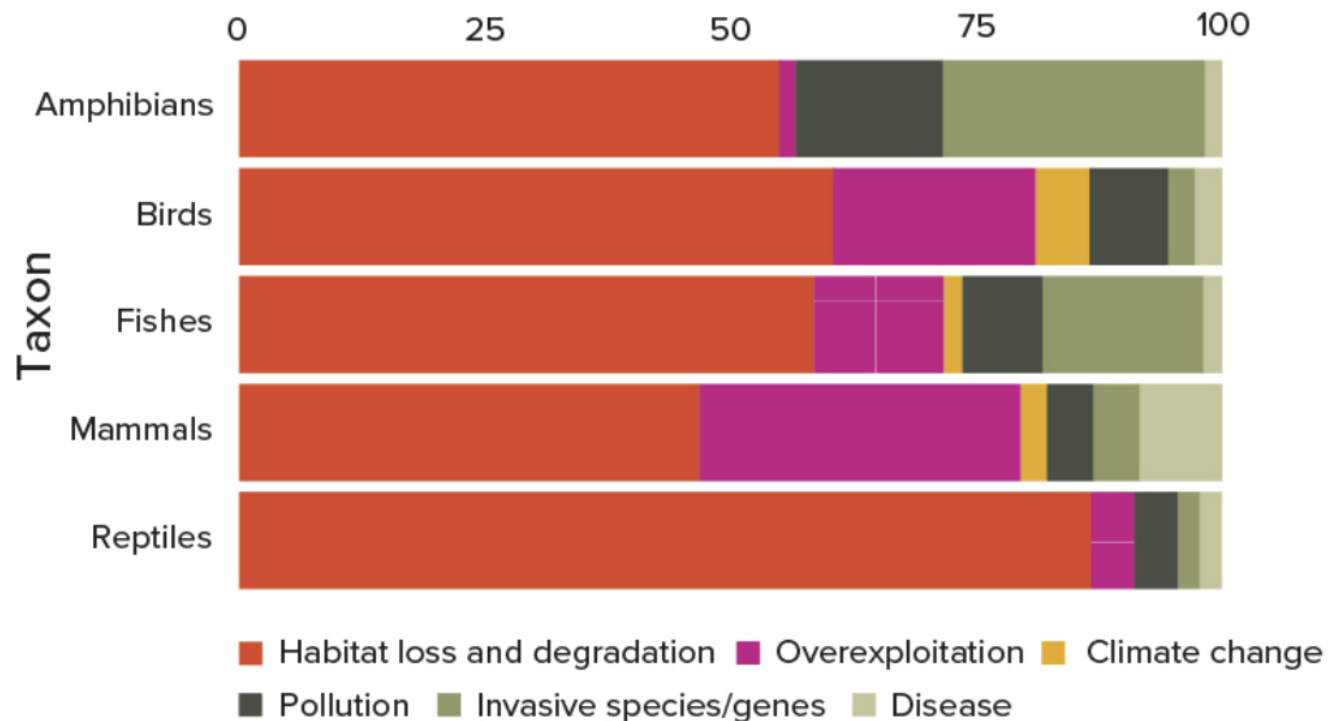
Dzīvas planētas indekss 2024

Eiropa & Centrālāzija- 35% samazinājums

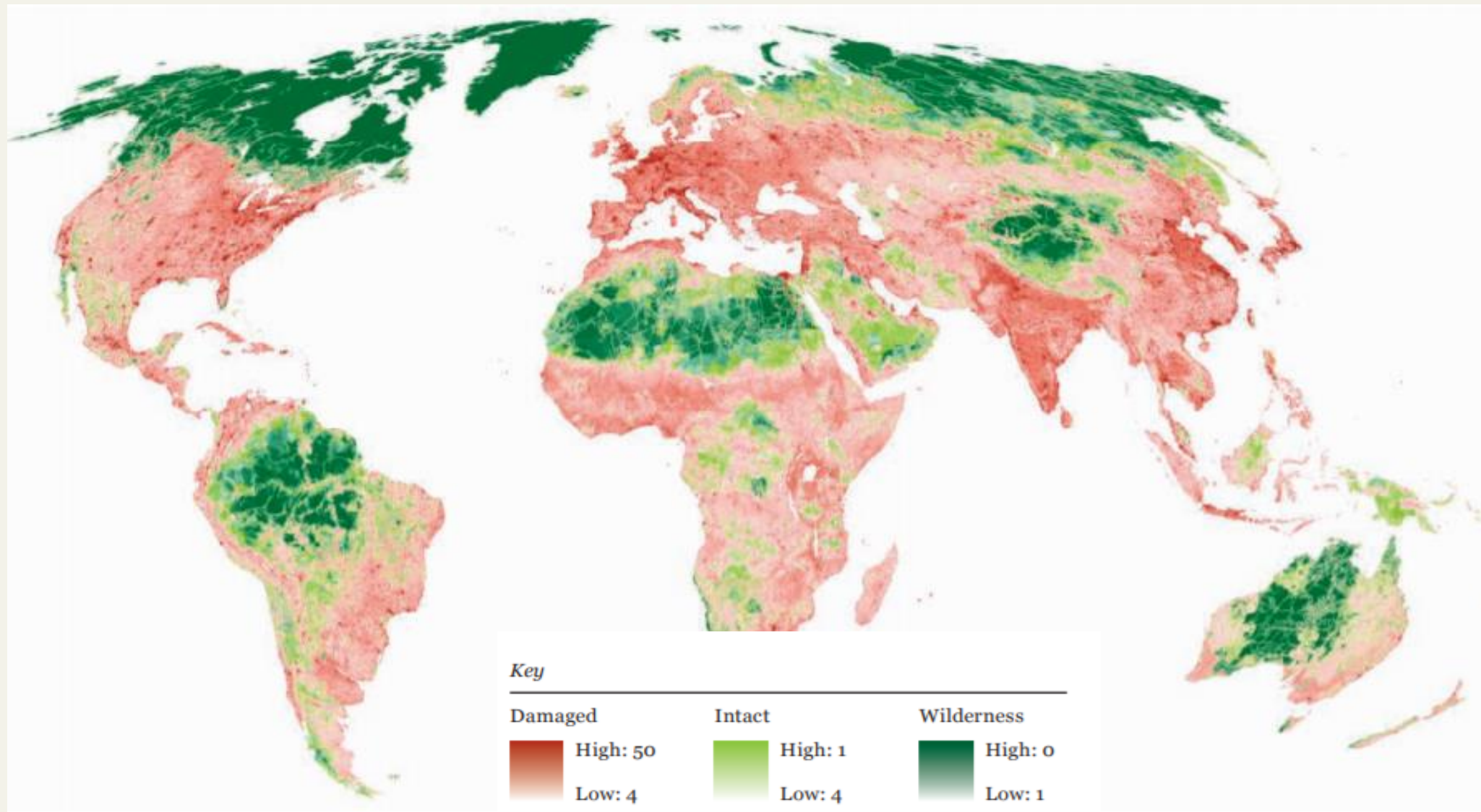

Living Planet Index
Confidence limits

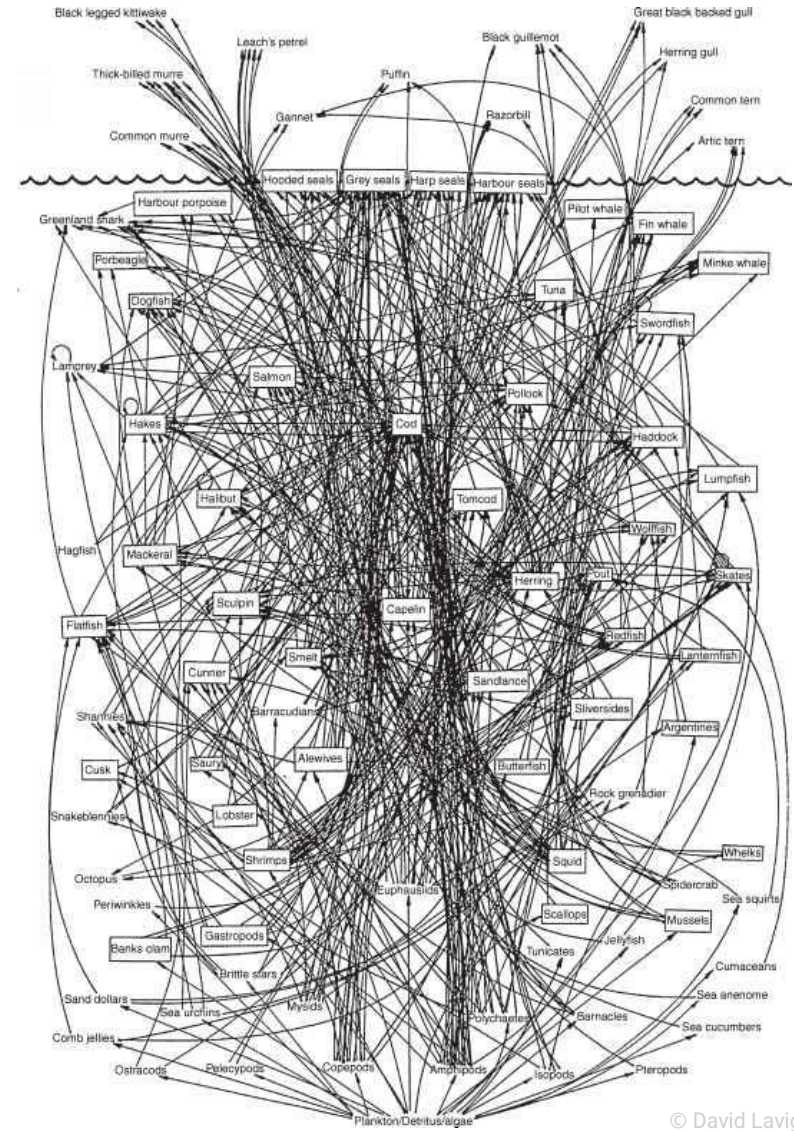
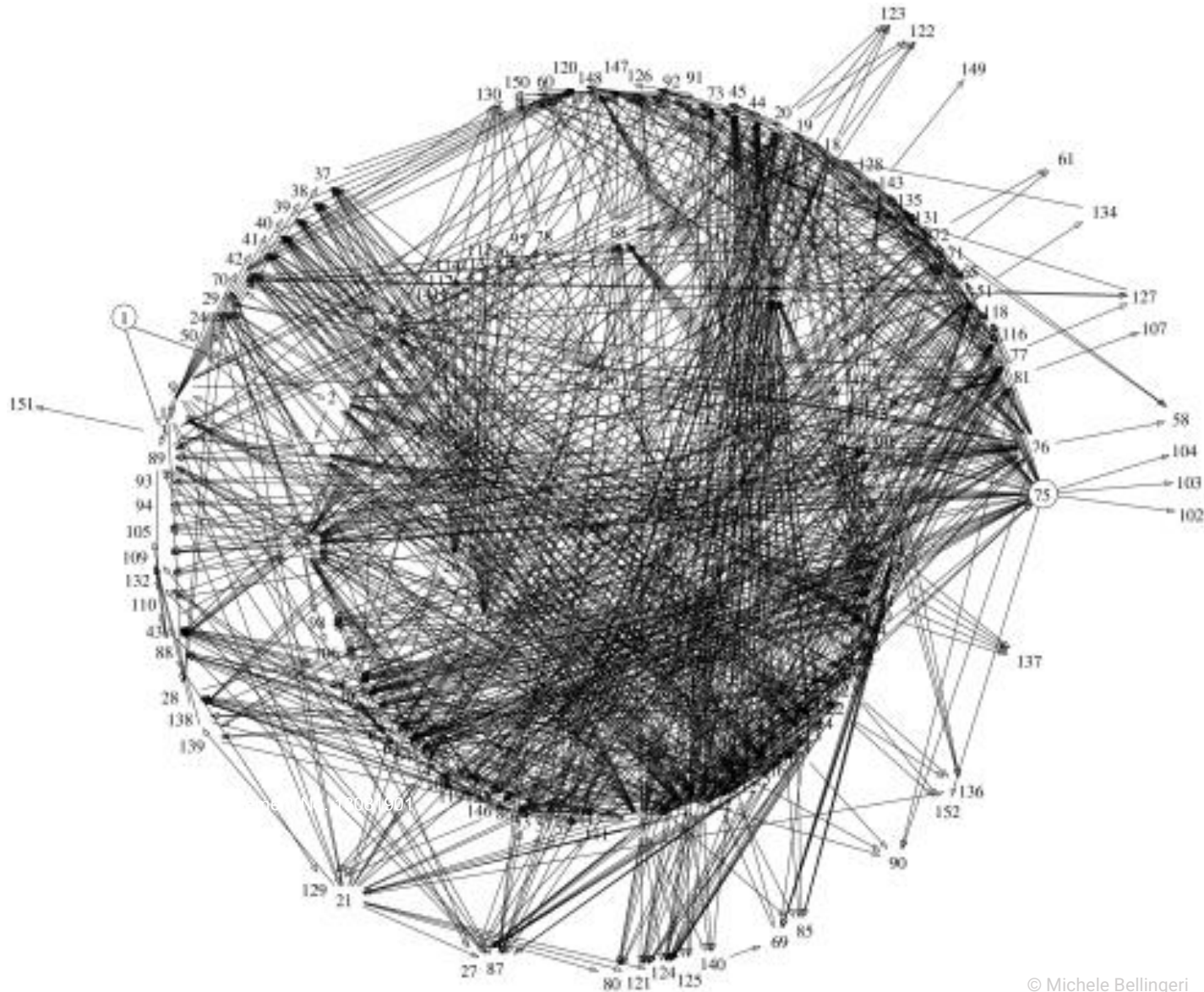
Proportion of dominant drivers of change in Europe and Central Asia

Dzīvās planētas indekss

Bioloģiskā daudzveidība: barības tīkls

© Michele Bellingeri

© David Lavigne

Global risks ranked by severity

Please estimate the likely impact (severity) of the following risks over a 10-year period.

Long term (10 years)

Risk categories ● Economic ● Environmental ● Geopolitical ● Societal ● Technological

Source: World Economic Forum, Global Risks Perception Survey 2024-2025

Ekonomiskās un sociālās ietekmes

Pasaules
Dabas
Fonds

sadarbībā ar

OECD: 4-20 triljoni gadā zaudēti laika posmā no 1997. līdz 2011.gadam mazinot ekosistēmu servisu kvalitātes; globālais aprēķins liecina, ka ekosistēmu pakalpojumi sniedz ieguvumus USD 125 - 140 triljonu gadā, t.i., aptuveni 1,3 reizes vairāk nekā pasaules IKP.

Pasaules Banka: atsevišķu dabas sniegto ekosistēmu pakalpojumu sabrukums, piemēram, apputeksnēšana, zivsaimniecība, kokmateriāli no vietējiem mežiem, varētu izraisīt pasaules IKP samazināšanos par 2,7 triljoniem USD gadā līdz 2030. gadam

Pasaules veselības organizācija: bioloģiskās daudzveidības stāvoklis un cilvēku veselība – 60 000 sugas farmācijā;

Forbe: apputeksnētāju ieguldījums 250 – 550 miljardi USD pārtikas apjoma vērtībā.

PwC 55% no pasaules IKP ir pakļauts materiālajam dabas riskam, vairāk nekā puse (50,6 %) no 19 lielākajās biržās kotēto uzņēmumu tirgus vērtības ir pakļauti būtiskam dabas stāvokļa riskam.

Izaicinājumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā

- ❖ Dzīvotņu fragmentācijas vai iznīcināšanas norises un to kumulatīvais efekts
- ❖ Ekosistēmu (sugu) intensīva izmantošana
- ❖ Invazīvo sugu izplatības attīstība
- ❖ Piesārņojuma pieaugums (atkritumi, ūdens, gaiss, augsne)
- ❖ Klimata izmaiņu attīstības pieaugums
- ❖ Vāja dabas resursu pārvaldība un tiesiskā regulējuma izpilde
- ❖ Ekonomiskās izaugsmes uzdevums un īstermiņa finanšu ieguvumi vs. ilgtermiņa vajadzībām
- ❖ Finanšu resursu trūkums starptautiskām un nacionālām iniciatīvām
- ❖ Zināšanu un izpratnes trūkums dažādās grupās un sabiedrībā kopumā

Paldies par uzmanību!

Jānis Rozītis,
Pasaules Dabas Fonda direktors,
info@pdf.lv
2025

